

Cuprins

1. Trecătorul care-n dimineața aceea cenușie	7
2. Cine sunt eu ?	11
3. Chez Magny	35
4. Pe vremea bunicului	53
5. Simonino carbonar	89
6. În slujba Serviciilor secrete	103
7. Împreună cu Cei O Mie	119
8. Vasul Hercule	145
9. Paris	163
10. Dalla Piccola e uimit	173
11. Joly	175
12. O noapte la Praga	193
13. Dalla Piccola spune că nu este Dalla Piccola	213
14. Biarritz	215
15. Dalla Piccola redivivus	233
16. Boullan	237
17. Zilele Comunei	241
18. Protocoalele	265
19. Osman Bey	275
20. Ruși ?	281
21. Taxil	287
22. Diavolul în secolul XIX	303
23. Doisprezece ani trăiți cu folos	339
24. O noapte la slujbă	379
25. Limpezirea ideilor	405
26. Soluția finală	415
27. Jurnal întrerupt	433
<i>Inutile precizări erudite</i>	<i>445</i>
<i>Referințe iconografice</i>	<i>451</i>

O noapte la Praga

4 aprilie 1897

Nu-mi rămânea decât să mă apropii de Guédon, despre care îmi vorbise Joly. Librăria din rue de Beaune era condusă de o fată bătrână și smochinită, îmbrăcată mereu într-o fustă uriașă de lână neagră și cu o bonetă gen Scufița Roșie care-i acoperea pe jumătate fața – din fericire.

Acolo îl întâlnisem imediat pe Guédon, un sceptic care privea cu ironie spre lumea ce-l înconjura. Mie îmi plac cei care nu-s credincioși. Guénaud reacționase imediat favorabil la apelul lui Joly: îi trimisese mâncare și ceva bani. Apoi făcuse ironii pe seama prietenului pentru care se ostenea. De ce să scrii o carte și să riști închisoarea, când cei care citeau cărțile erau deja republicani din naștere, iar cei care-l susțineau pe dictator erau țărani analfabeți admiși la votul universal din voia lui Dumnezeu?

Fourieriștii? Oameni de treabă, dar cum să iei în serios un profet care vestea că într-o lume regenerată portocalele aveau să crească la Varșovia, oceanele aveau să fie limonadă, oamenii urmau să aibă coadă, iar incestul și homosexualitatea aveau să fie recunoscute drept cele mai naturale impulsuri ale ființei omenești?

— Și-atunci de ce îi frecventezi, îl întrebasesm eu.

— Pentru că, îmi răspunsese el, până acum sunt singurele persoane oneste care se opun dictaturii nelegiuitului de Bonaparte. O vedeți pe doamna aceea frumoasă, zisese. Nu-i așa că-i frumoasă? E una dintre femeile cele mai influente din salonul contesei d'Agoult, și cu banii soțului ei caută să pună pe roate un salon numai al ei în rue de Rivoli. E

fermecătoare, e inteligentă, e scriitoare de talent considerabil, e ceva să fii invitat la ea acasă.

Guédon îmi arătase un personaj înalt, frumos, plin de farmec.

— Acela e Toussenel, celebrul autor al lui *L'Esprit des bêtes*. Socialist, republican neîmblânzit și îndrăgostit nebunește de Juliette, care nu-l învrednicește nici măcar c-o privire. Dar e mintea cea mai lucidă de aici.

Toussenel îmi vorbea despre capitalism, care era pe cale să otrăvească societatea modernă.

— Păi cine sunt capitaliștii? Evreii, suveranii timpului nostru. Revoluția din secolul trecut i-a tăiat capul lui Capet, cea din secolul nostru va trebui să-i taie capul lui Moise. O să scriu o carte despre treaba asta. Cine sunt evreii? Păi, toți cei care sug sângele oamenilor fără apărare, adică al poporului. Sunt protestanții, masonii. Și, firește, iudeii.

— Dar protestanții nu sunt evrei, mă hazardasem eu.

— Cine zice evreu zice protestant, cum sunt metodiștii englezi, pietiștii germani, elvețienii și olandezii care învață să citească voința lui Dumnezeu în însăși cartea evreilor, Biblia, o poveste cu incesturi și cu masacre și cu războaie sălbatice, în care triumful are loc numai cu ajutorul trădării și al fraudei, în care regii pun să-i asasineze pe soți ca să pună mâna pe soțiile lor, în care femeii ce se spune că sunt sfinte intră în iatacul generalilor dușmani ca să le taie capul. Cromwell i-a tăiat capul regelui său citând din Biblie, Malthus care le-a negat fiilor celor săraci dreptul la viață era îmbuibat cu Biblie. E un neam care-și petrece timpul amintindu-și de robia sa și-i totdeauna gata să se supună cultului vițelului de aur, în pofida semnelor mâniei divine. Bătălia împotriva evreilor ar trebui să fie scopul principal al oricărui socialist demn de numele ăsta. Nu vorbesc de comuniști, pentru că fondatorul lor este evreu, dar problema e aceea de a denunța complotul banului. De ce într-un restaurant din Paris să coste de o sută de ori mai mult decât în Normandia? Există popoare de pradă care trăiesc din carnea altora, popoare de negustori, cum erau odinioară fenicienii și cartaginezii, iar astăzi englezii și evreii.

— Așa încât pentru dumneata englezii și evreii sunt totuna?

— Aproape. Cine a devenit prim-ministru în Anglia? Lordul Beaconsfield, al cărui titlu nobiliar acoperă adevăratul său

nume ebraic, Disraeli. Și tocmai Disraeli ăsta, evreu sefard convertit la creștinism, a avut neobrăzarea să scrie că evreii se îndreaptă spre stăpânirea lumii. Sigur, nu în discursurile lui parlamentare, ci în romane.

A doua zi îmi adusese o carte a acestui Disraeli, în care subliniase fragmente întregi: „Văzut-ați cumva pomenindu-se în Europa de vreo mișcare de oarecare importanță fără ca evreii să figureze în ea și să nu-și ia partea lor cea mai mare?... Primii iezuiți erau evrei! Diplomația misterioasă rusească, în fața căreia toată Europa Occidentală pălește, cine o conduce? Evreii! Revoluția ce se pune la cale în Germania sub ce auspicii de desfășoară? Sub auspiciile evreului, altfel spus, ale lui Karl Marx și ale comuniștilor lui. În Germania cine a pus monopol aproape complet pe toate catedrele profesionale?”.

— Ia seama că Disraeli nu-i un *mouchard* care-și denunță poporul. Dimpotrivă, dorește să-i exalte virtuțile. Scrie fără rușine că ministrul finanțelor din Rusia, contele Cancrim, este fiul unui evreu din Lituania, după cum ministrul spaniol Mendizabal este fiul unui convertit din provincia Aragonului. La Paris un mareșal al Imperiului este fiul unui evreu francez, Soult, și tot evreu era Massena, care în ebraică era Manasseh...

Nu eram sigur că Toussenel avea dreptate, însă filipicele sale, care de altfel îmi spuneau ceea ce se gândea în cercurile cele mai revoluționare, îmi sugerau unele idei... Era îndoielnic cui anume se puteau vinde niște documente contra iezuiților. Poate că masonilor, dar încă nu aveam contacte cu lumea aceea. Niște documente antimasonice puteau probabil să-i intereseze pe iezuiți, dar încă nu mă simțeam în stare să produc așa ceva. Împotriva lui Napoleon? Sigur nu pentru a le vinde guvernului, iar cât despre republicani, care alcătuiau, bineînțeles, o bună piață potențială, după Sue și Joly rămânea cam puțin de spus. Împotriva republicanilor? Și în acest caz se părea că guvernul avea deja tot ce-i trebuia și, dacă i-aș fi propus lui Lagrange să-i furnizez informații despre fourieriști, s-ar fi pus pe răs, fiindcă cine știe câți dintre informatorii săi nu frecventau de pe acum librăria din rue de Beaune.

Cine mai rămânea? Evreii, ce Dumnezeu. În fond, crezusem că-l obsedau doar pe bunicul meu, dar după ce-l ascultasem

pe Toussenel, îmi dădusem seama că o piață antiebraică se deschidea nu doar dinspre partea tuturor posibililor nepoți ai abatelui Barruel (care nu erau puțini), dar și dinspre cea a revoluționarilor, republicanilor, socialiștilor. Evreii erau dușmanii abatelui, dar și ai plebei, căreia îi sugeau sângele, iar în funcție de guverne puteau să devină și ai tronului. Se cerea să lucrez asupra evreilor.

Îmi dădeam seama că sarcina nu era ușoară: poate că unele medii ecleziastice mai puteau fi și acum frapate de o reciclare a materialului despre Barruel, cu evreii drept complici ai masonilor și ai templierilor pentru a face să izbucnească revoluția franceză, dar pe un socialist ca Toussenel asta nu l-ar fi interesat nicidecum și trebuia să-i spun ceva mult mai precis despre raportul dintre evrei, acumularea capitalului și complotul britanic.

Începeam să regret că nu dorisem niciodată să întâlnesc un evreu. Descopeream că am lacune mari în ce privește obiectul repugnantei mele – motiv pentru care ea se impregna acum tot mai mult de resentiment.

Mă tot perpeleam eu cu gânduri dintr-astea, când tocmai Lagrange îmi deschisese o porțiță. S-a văzut deja că Lagrange își dădea întâlnirile în locurile cele mai imposibile, iar de data aceea fusese în Père Lachaise. În fond, avea dreptate, puteam să părem niște amici sau rude în căutarea rămășițelor unui defunct drag sau ca niște romantici vizitatori ai trecutului – iar în cazul acela noi doi am fi dat târcoale, reculeși, mormântului lui Abélard și al Eloisei, țintă a artiștilor, filosofilor și sufletelor îndrăgostite. Oricum, în locul acela cei prezenți nu se îngrijeau de noi, ci de alte morminte, iar noi eram fantome printre alte fantome.

— Prin urmare, Simonini, doresc să te ajut să-l întâlnești pe colonelul Dimitri. E singurul nume cu care e cunoscut în cercurile noastre. Lucrează pentru guvernul rus, mai precis pentru Departamentul al Treilea al Cancelariei Țariste. Bineînțeles că, dacă te duci la Sankt Petersburg și întrebi de departamentul al treilea, toți or să pară căzuți din nori, pentru că oficial nu există. În fine, sunt agenți însărcinați să vegheze asupra formării de grupuri revoluționare, iar acolo, la ei, problema e mult mai serioasă decât la noi, asta și pentru că cetățenii nu se bucură de toate drepturile largi de care ne bucurăm aici sub Imperiu. Ei trebuie să se păzească de

urmașii decembriștilor, de anarhiști, iar acum și de pandaliile așa-zișilor țărani emancipați. Țarul lor, Alexandru, a abolit acum câțiva ani iobăgia, dar acum vreo douăzeci de milioane de țărani eliberați trebuie să plătească vechilor lor stăpâni ca să aibă în folosință pământuri ce nu le-ajung ca să trăiască, mulți dintre ei invadează orașele căutând de lucru...

— Și ce așteaptă de la mine acest colonel Dimitri?

— El culege documente – cum să spun... compromițătoare – în ce privește problema ebraică. În Rusia evreii sunt cu mult mai numeroși decât la noi, iar la sate reprezintă o amenințare pentru țărani ruși, pentru că știu să citească, să scrie și mai ales să socotească. Ca să nu mai vorbim de orașe, unde se presupune că mulți dintre ei aderă la secte subversive. Colegii mei ruși au o dublă problemă: pe de o parte să se ferească de evrei, acolo unde și atunci când ei ar reprezenta o primejdie reală, iar pe de alta să îndrepte către ei nemulțumirea maselor țărănești. Dar o să-ți explic Dimitri totul. Pe noi treaba asta nu ne privește. Guvernul nostru e în relații bune cu grupurile finanței ebraice franceze și nu are niciun interes să stârnească nemulțumiri în mediile acelea. Noi dorim doar să le facem un serviciu serviciilor rusești. În meseria noastră, o mână o spală pe cealaltă și i te împrumutăm cu grație colonelului Dimitri pe dumneata, Simonini, care oficial n-ai nimic de împărțit cu noi. Uitam, înainte să sosească Dimitri, te-aș sfătui să te informezi bine cu privire la Alliance Israélite Universelle, care a fost întemeiată acum vreo șase ani aici, la Paris. Sunt medici, ziarști, juriști, oameni de afaceri... Crema societății ebraice pariziene. Toți de orientare, să zicem, liberală și cu siguranță mai mult republicană decât bonapartistă. Aparent, societatea își propune să-i ajute pe persecutații de orice religie și din orice țară în numele drepturilor omului. Până la proba contrară, e vorba de cetățeni deosebit de integri, dar e greu să infiltrezi informatori de-ai noștri printre ei, pentru că evreii se cunosc și se prea cunosc între ei, mirosindu-și dosul precum câinii. Eu totuși te voi pune în contact cu cineva care a reușit să capete încrederea membrilor Alianței. E un anume Jakob Brafmann, un evreu care s-a convertit la credința ortodoxă, devenit apoi profesor de ebraică la seminarul teologic din Minsk. E la Paris pentru scurt timp, din însărcinarea chiar a colonelului Dimitri și a Secției a Treia a acestuia, și i-a fost

ușor să se introducă în Alianța Israelită, pentru că era cunoscut de unii dintre ei drept coreligionar. O să-ți poată spune câte ceva despre asociația aceea.

— Scuză-mă, domnule Lagrange. Dar dacă Brafmann ăsta e un informator al colonelului Dimitri, tot ce-mi va spune i-o fi deja cunoscut lui Dimitri și nu are niciun sens să mă duc să i le povestesc din nou.

— Nu fi naiv, Simonini. Are sens, are sens. Dacă o să te duci să-i povestești lui Dimitri aceleași știri pe care el le-a aflat deja de la Brafmann, în ochii lui o să apari ca unul care are știri sigure, ce le confirmă pe cele pe care el le are deja.

Brafmann. Din povestirile bunicului, mă așteptam să întâlnesc un individ cu profil de vultur, cu buzele cărnoase, cea inferioară ieșind puternic în afară, ca la negri, cu ochii îngropați și, firește, apoși, cu tăietura pleoapelor mai puțin deschisă decât la alte rase, cu părul ondulat sau creț, cu urechile blege... În schimb, am întâlnit un domn cu înfățișare monahală, cu o frumoasă barbă înspicată și cu sprâncene dese și stufoase, cu un soi de smoc mefistotelic în vârf, cum mai văzusem la ruși sau polonezi.

Se vede că prin convertire se transformă și trăsăturile chipului, nu doar ale sufletului.

Omul avea o înclinație aparte către bucătăria aleasă, chiar dacă-și dădea pe față lăcomia provincialului care vrea să încerce totul și nu știe să alcătuiască un meniu așa cum trebuie. Prânziserăm la Rocher de Cancale, în rue Montorgueil, unde altădată se ducea lumea să guste cele mai bune stridii din Paris. Fusesse închis cu vreo douăzeci de ani mai înainte, apoi fusesse redeschis de alt proprietar, nu mai era cel de odinioară, însă stridiile tot mai erau, iar pentru un evreu rus putea fi de ajuns. Brafmann se mulțumise să guste doar câteva duzini de *belons*, ca să ceară apoi o *bisque d'écrevisses*.

— Ca să supraviețuiască patruzeci de veacuri, un popor așa de vital nu putea să reziste fără să constituie un guvern unic în orice țară în care se ducea să viețuiască, un stat în stat, pe care l-a păstrat totdeauna și pretutindeni, chiar și în perioadele dispersiunilor lui milenare. Ei bine, eu am